

۳۳ - حرکت دائم و ملازم وجود و انواع حرکت و حرکت جوهریه و ترقی و نشو و نما و عالم هستی

از حضرت نقطه در صحیفه اصول و فروع است. **قوله الاعلی:** "خلق هر شیئی را چنان بدان بمثل خلق نفس خود که از مقام نطفه ذکر آن بوده تا مقاماتی که الی ما لا نهیة لها از برای تو در علم خداوند بوده بیقین مشاهده کن که مقام اول تو فرع مقام ثانی است بلکه مقصود از خلقت نطفه علقه است و همچنین الی ما لا نهیة له بمقاماتی که حضرت رب العزة مقدر فرموده و دلیل برین امر ظهور مقدرات است که محال تجلیات قدرت است."

و از حضرت عبدالهء در مفاوضات. قوله العزیز: "بدانکه شیئی موجود در مقامی توقّف ننماید یعنی جمیع اشیاء متحرک است. هر شیئی از اشیاء یا رو بنمو است یا رو به دنو. جمیع اشیاء یا از عدم بوجود میآید یا از وجود بعدم میروند. مثلاً این گل و سنبل یک مدتی از عدم بوجود میآید حال از وجود بعدم میروند. این حرکت را حرکت جوهری گویند یعنی طبیعی، از کائنات این حرکت منفک نمیشود چه که از مقتضای ذاتی آنست مثل اینکه از مقتضای ذاتی آتش احراق است."

و قوله الجلیل: "تغییر احوال و تبدل و انقلاب زمان از لوازم ذاتیه ممکنات است و لزوم ذاتی از حقیقت اشیاء انفکاک ندارد."

و از آنحضرت در خطابه ایست. قوله العزیز: "انسان از بدایت وجود رو بترقی است تا بدرجه توقّف رسد بعد از توقّف تدنی است. این شجر از بدایت وجود رو بنشو و نما است تا بنهایت ترقی رسد لابد بعد از ترقی تدنی است. مثلاً این مرغ پرواز دارد تا رو باوج میروند در ترقی است چون توقّف نماید رو بتدنی است. پس معلوم شد که حرکت جوهری از برای جمیع کائنات است لہذا در عالم ارواح اگر چنانچه برای روح ترقی نباشد توقّف است زیرا حرکت از برای وجود لزوم ذاتی است انفکاک ندارد یا حرکت ذاتیه است یا حرکت کمیّه یا حرکت روحیه یا حرکت جوهریه."